

HAJLÉKTALANSÁG

Összeállította:
Orvos Adrienn

Csak néhány szám...vagyis ember

- A KSH adatai szerint Magyarországon évente **300 fővel növekszik** az otthonukat elveszítő emberek száma.
- Budapesten és Pest megyében az intézményi férőhelyeken összesen **5338 embert** regisztráltak **2012-ben**[1], de ebben nincsenek benne a ténylegesen utcán élő hajléktalanok. Ez a szám **2007-ben 3946** volt. (A „Február Harmadika” munkacsoport idei felmérése szerint az országban összesen tizenegy-ezer személyt lát el a szociális szféra ezen ága.)

[1] <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haViewer.jsp>

Kinek a hibája? Kinek a problémája?

- **Veszélyeztető tényezők:**
  - Alkoholizmus a családban
  - Tanulatlanság
  - Alkalmazkodási, beilleszkedési zavarok
  - Családi kapcsolatok szétesése
  - Érdektelenség
  - Családon belüli erőszak
  - Bűnözés

Hova mehetnek, kik segítenek?

- **Átmeneti Hajléktalan Szálló**

A beköltözés feltétele, hogy a hajléktalan személy rendelkezzen **egy évnél nem régebbi, negatív tudószűrő** lelettel, valamint némi **jövedelemmel**. Minden ilyen típusú szállón havi **térítési díjat kell fizetni**. Ez kb. 9-15 ezer forint körül mozog. Általában, ahol alacsonyabb a térítési díj, ott van ún. „előtakarékoság”, aminek az összegét a beköltözéskor állapítják meg. Ezt az összeget az ellátott a saját jövedelméből gyűjti, a szerződése lejártával pedig kézhez kapja, hogy legyen kezdőtőkéje a költözéskor. Vannak intézmények, amelyek sajátos profillal rendelkeznek, pl. kimondottan nyugdíjas korosztályra specializálódott helyek (pl. REVIP szálló).

Hova mehetnek, kik segítenek?

- **Éjjeli menedékhelyek – fapad**

A fapad az a tipikus elhelyezési forma, amire azt mondják az utcán élők, hogy **„Oda nem megyek, mert ellopják a cipőmet is!”**. Itt általában este 6-tól van a beengedés, ott felírják őket egy jelenléti listára, majd kapnak egy-egy matracot, és reggel 8-kor mindenkinek el kell hagynia a szobákat. (Ilyenkor van a fertőtlenítés.) Ez az ellátás ingyenesen vehető igénybe, a bent tartózkodók nagy része „visszajáró vendég”. Ügyeletes szociális munkások vannak, de egyéni esetkezelés nem történik (nincs külön szociális munkás, aki behatóan egyengetné az ügyfelek életét). Ezek közül a legismertebb a „Fűtött Utca”, más néven „Dankó”, ami a VIII. kerületi Dankó utcában található.

Hova mehetnek, kik segítenek?

- **Hajléktalanok Otthona**

Jelenleg ez az egyetlen olyan ellátási forma, ahol határozatlan időre kötnek megállapodást a kliensekkel, tehát **végleges elhelyezést biztosítanak**. Itt sajnos szó szerint „kihalásos” alapon megy a felvétel, illetve akkor üresedik még hely, ha sikerül idősothonban elhelyezni a lakót. Ebből az intézményből **kettő működik** Budapest területén, összesen **60 férőhellyel**, kizárólag férfiak számára.

Hova mehetnek, kik segítenek?

- **Utcai szociális munkások – krízisautó**

Az utcás kollégák feladata az, hogy a működési területükön lévő hajléktalanokat felkutassák, számukra megfelelő ellátási formához juttassák őket, amennyiben ezt kérik. November 1 és április 30 között krízisautóval járják a várost, és a környező zöld területeket, aluljárókat.

Legnagyobb ellátó a Menhely Alapítvány által működtetett Diszpécser Szolgálat, de több szolgáltató dolgozik, a várost részekre bontva (pl. Baptista Szeretetszolgálat, Magyar Vöröskereszt, Máltai Szeretetszolgálat, Alfa Karitatív Egyesület, stb.).

Hova mehetnek, kik segítenek?

- **Diszpécsterszolgálat**

Krízisautó kiküldése a feladatuk, amennyiben utcán tartózkodó hajléktalan személy segítséget kér, vagy életveszély fenyegeti, de mentőre nincs szükség (pl. kihűlés a takaró alatt), illetve, ha információra van szükség. A diszpécsterszolgálat honlapjáról letölthető az alap információs kiadvány, amely tartalmazza a budapesti ellátó intézményeket, de telefonon is adnak felvilágosítást hajléktalanügyben.

Néhány gondolat...

A magyarországi szociális szféra legalján a hajléktalan ellátás helyezkedik el. Az intézmények leginkább állapotfenntartásra rendezkedtek be, mivel az ország jelenlegi állapota nem teszi lehetővé a továbblépést csak igen csekély mértékben, illetve a szakma is eléggé eszköztelen. Nincs nagyon hely, ahova ki tudjuk gondozni az ellátottakat.

Ebben a szakmában a mások számára aprónak tűnő dolgokba kapaszkodunk. Sikerélmény nem sok jutott nekünk, de ami van, azt megbecsüljük. Egy-egy mosoly, néhány jó szó, és a „köszönöm”. Sokszor talán csak ezek motiválják a szakmában dolgozókat.

Az intézményben élő embereknek gyakran meg kell tanulniuk, hogy emberként tekintsenek saját magukra. Ehhez néha az is elég, ha csak figyelünk rájuk, visszakérdezünk, mert így egy olyan érzelmi stabilitást próbálunk létrehozni, ami addig talán nem is volt az életükben.